

A Fővárosi Ítéltábla a ... Űgyvédi Iroda által képviselt ... felperesnek, a ... Űgyvédi Iroda által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2016. december 15. napján kelt 7.G.40.821/2015/19. számú ítélete ellen a felperes részéről 20. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 300.000 (Háromszázezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság 2016. december 15. napján kelt 7.G.40.821/2015/19. számú ítéletével felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.524.000 forint perköltséget.

Határozata indokolásában kifejtette, hogy ... Kft.-vel és az ... Kft.-vel vállalkozási szerződéses jogviszonyban álló alperes által kiállított teljesítésigazolási jegyzőkönyvben rögzített csatorna építésért járó vállalkozói díjigényt többszöri engedményezést követően érvényesítő felperest terhelte a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján annak bizonyítása, hogy a perbeli követelés jogosultjává vált, és azt az alperes a részére megfizetni tartozik. Az alperes, a ... Kft. és az ... Kft. közötti jogviszony tartalmának megállapítása érdekében az elsőfokú bíróság bizonyítást folytatott le, értékelte a 2004. július 27-én és 2005. január 11-én felvett teljesítésigazolási jegyzőkönyveket, az azok alapján kibocsátott számlákat, az alperes és a ... Kft. között létrejött vállalkozási szerződést, tanúként meghallgattat ést. A becsatolt okiratokból, valamint a lefolytatott tanúbizonyítás eredményéből arra vont le következtetést, hogy az alperes és az ... Kft. között csatornahálózat kivitelezése tárgyában a Ptk. 389. §-a szerint minősülő vállalkozási szerződés nem jött létre, gázközmű kivitelezésére szerződtek és az annak alapján járó vállalkozói díj teljesítésre is került.

A perben alperes nem bizonyította, hogy a ... Kft. számára a csatorna építéssel kapcsolatos kivitelezési munkálatok ellenértékeként járó vállalkozói díjat teljes egészében teljesítette. alperes volt törvényes képviselője a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek létrejöttére, tartalmára történő

meghallgatása során nem tudott nyilatkozni arra, hogy az ... Kft. mely okból került a szennyvízcsatorna kivitelezése körében feltüntetésre. ... az ... Kft. volt ügyvezetője határozattan azt adta elő, hogy az általa vezetett társaság a ... Kft. alvállalkozója volt és nem tudott magyarázatot adni arra, hogy miért került a teljesítésigazolási jegyzőkönyvbe, hogy az ... Kft.-t a 34.568.586 forint vállalkozói díj megilleti. ... az ... Kft. munkavállalója a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek kiállítása körében információval nem rendelkezett, az abban foglaltakat csak annyiban erősítette meg, hogy azok célja az volt, hogy igazolást nyerjen a kivitelezési munkák elvégzése. Az elsőfokú bíróság szerint a szerződéskötésben részes felek a tanúvallomásaikban nem tudtak arra vonatkozóan tényszerűen nyilatkozni, mi volt az akaratuk, amikor az ... Kft.-t a teljesítésigazolási jegyzőkönyvben feltüntették. A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján az elsőfokú bíróság arra vont le következtetést, hogy felperes nem bizonyította hitelt érdemlően azt, hogy a ... Kft. az ... Kft.-re engedményezte volna az előbbi társaság és az alperes között létrejött vállalkozási szerződés alapján járó, a perben érvényesített vállalkozói díjat. Önmagában az a körülmény, hogy az alperes a követelésből bizonyos részösszegeket a szerződéses jogviszony hiánya ellenére közvetlenül a felperes jogelődjének átutalt, nem minősül az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 242. § (1) bekezdése szerinti tartozáselismerésnek. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság számára nem vált ismertté a felperes jogelődje és a ... Kft. között létrejött alvállalkozói szerződés tartalma, illetőleg a teljesítésigazolási jegyzőkönyv mellékletét képező fizetési ütemezés sem, így nem lehetett arra következtetést levonni, hogy a ... Kft. és az ... Kft. között létrejött vállalkozási szerződés, illetve fizetési ütemezés a vállalkozói díjak kifizetésre vonatkozóan tartalmaz-e közöttük létrejött megállapodást. A teljesítésigazolási jegyzőkönyv tartalmilag önmagában nem alkalmas annak hitelt érdemlő igazolására, hogy a ... Kft. és az ... Kft. között a perbeli vállalkozói díj tárgyában engedményezési szerződés jött volna létre, így a jogosultja az ... Kft., illetve annak jogutódjai lennének.

Az ítélet ellen felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen a megváltoztatását, alperes keresete szerinti marasztalását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli követelés érvényesíthetőségét kizárólag az engedményezés jogcímén vizsgálta, annak ellenére, hogy a per során arra az esetre, amennyiben engedményezés nem történt volna, arra hivatkozott, hogy a felperesi jogelőd és az alperes között önálló vállalkozási szerződés állhatott fenn, továbbá arra is, hogy a Ptk. 201. § (1) bekezdése alapján a szolgáltatásért mindenképpen ellenszolgáltatás jár.

A kereset elutasítására kizárólag annak okán került sor, hogy az engedményezés tényét felperes hitelt érdemlően nem igazolta, ugyanakkor a többi jogcímen is vizsgálni kellett volna a követelés érvényesíthetőségét, mely elmaradt. Az egységes bírói gyakorlat szerint a bíróságot a jogcím nem köti, ha azt a fél tévesen jelöli meg, azonban más jogi érvek mellett a keresete megalapozott, akkor annak megfelelő döntést kell meghozni. Kiemelte, hogy a 2004. július 27-i teljesítésigazolási jegyzőkönyvben nevesítették először az ... Kft.-t a perbeli díjra jogosultként, majd ezt megerősítették a 2005. január 11-i teljesítésigazolási jegyzőkönyvben is. Álláspontja szerint a Ptk. 242. §-a alapján a tartozás alperes részéről történő utólagos megerősítése tartozáselismerés, mely a bizonyítási terhet megfordította, így alperesnek kellett volna igazolnia, hogy miért nem köteles ezen összeg megfizetésére, vagy, hogy azt teljesítette, de e körbeni állításait nem támasztotta alá. Felperes szerint a jogvita elbírálása során releváns tény az, hogy a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek – melyeket alperes is aláírt – egyértelműen rögzítik, hogy a perbeli vállalkozói díj a felperes jogelődjét, az ... Kft.-t illette meg; a díj alapját képező munka az ... Kft. által nem vitatottan elvégzésre került; ezen díj vonatkozásában részszámlák is kiállításra kerültek, melyeket alperes ki is egyenlített, ... tanúvallomásából kitűnően az alperes külön kérése volt, hogy részletekben kerüljön sor a számlázásra. Felperes kiemelte, hogy alperes semmilyen más védekezéssel nem állt elő a perben, minthogy valójában a ... Kft.-nek tartozott a perbeli követeléssel, de ezzel kapcsolatban sem

a teljesítésigazolási jegyzőkönyvnek ellentmondó megállapodást, iratot nem csatolt, a ... Kft. által ezen díjról kiállított számlát nem mutatott fel és azt sem bizonyította, hogy a ... Kft. részére teljesített volna. Tekintettel arra, hogy azon releváns tény igazolást nyert, hogy a perben érvényesített vállalkozói díj összegére a felperesi jogelőd, így a felperes jogosult és pusztán a jogcím volt kérdéses, éppen ezért jelölt meg több jogcímet, melyik egyike alapján a díjazás a felperesnek mindenképpen jár.

Alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, hivatkozva a tényállás alapos feltárására és az abból levont jogi következtetés helytállóságára. A fellebbezésben állított vállalkozási szerződés az alperes és a ... Kft. között jött létre, az F/2. sorszám alatt becsatolt teljesítésigazolásokból is az tűnik ki, hogy az alperes nem a felperestől, hanem a ... Kft.-től rendelte meg a többletszolgáltatási munkákat, feltételezhető, hogy az ... Kft. alvállalkozóként végezte el a tevékenységet. Ebből következően felperes igénytel nem az alperessel, hanem a ... Kft.-vel szemben léphet fel, ugyanis vele állt szerződéses kapcsolatban, az elvégzett munkája alapján részére járó vállalkozói díjat nem az alperes tartozik megfizetni. Felperes az elsőfokú eljárásban nem igazolta, hogy a követelés átszállásának folyamatos láncolata folytán jogosult lenne az alperessel szemben hitelezőként fellépni. Nem igazolta, hogy az engedményezések sorában az első engedményező, az ... Kft. állt volna az alperessel szerződéses kapcsolatban, nem pedig a ... Kft. A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján hitelt érdemlően került megállapításra az, hogy az alperes és az ... Kft. között vállalkozási szerződés a csatornahálózat kivitelezése tárgyában nem jött létre, nevezettek gázközmű kivitelezésére születtek, mely munka elvégzéséért járó vállalkozói díj az ... Kft. részére teljesítésre is került. Állítása szerint a ... Kft. részére a csatornaépítéssel kapcsolatosan járó vállalkozói díjat teljes egészében megfizette, melynek fedezete az ... Nyrt.-től korábban felvett hitel összege szolgált, a hitelfelvétellel kapcsolatos dokumentumokat a 2015. december 15-én kelt előkészítő irathoz csatolta. A Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti eljárásjogi alapelv helytálló alkalmazásával vont le következtetést az elsőfokú bíróság arra, hogy felperes nem tett eleget a Pp. 164. § (1) bekezdése és a Ptk. 389. §-a alapján fennálló bizonyítási kötelezettségének, nem igazolta, hogy a perbeli követelés őt illeti meg és annak megfizetésére az alperes köteles. A perben lefolytatott bizonyítási eljárás azt sem igazolta, hogy a ... Kft. az ... Kft.-re engedményezte volna az előbbi társaság és az alperes között létrejött vállalkozási szerződés alapján járó vállalkozói díjat, mindezért a fellebbezés alaptalan, az elsőfokú ítélet helybenhagyása indokolt.

A fellebbezés nem megalapozott.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a tényállást a bizonyítási teher helytálló telepítésével, a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és a lefolytatott bizonyítás eredményének Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegelésével vonta le következtetését a kereset alaptalanságára.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a perben igényt érvényesítő felet terheli a követelés jogalapjának és összegének a bizonyítása. Az engedményesként fellépő felperes a keresetlevelében az engedményezési láncolatban elsőként engedményező ... Kft. (a továbbiakban: jogelőd) ... Kft. (a továbbiakban: fővállalkozó) alvállalkozókénti eljárását állította, azt, hogy az F/2. sorszám alatt csatolt okiratokban leigazolt többlet műszaki tartalom – 1794 fm gerinccsatorna kiépítése – kivitelezőjeként a teljesítésigazolási jegyzőkönyvben rögzítetteknek megfelelően az alperestől a még ki nem egyenlített vállalkozói díj megfizetését követelheti.

A per során hivatkozott továbbá arra, hogy a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek a gerinccsatorna kivitelezéséért járó vállalkozói díjkövetelés fővállalkozó részéről a jogelődjére történő engedményezésének minősülnek, illetve arra is, hogy a jogelődje és az alperes között a csatornaépítésre vonatkozóan vállalkozási szerződés jött létre.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság a követelés megalapozottságát valamennyi fenti jogcímen, helytálló eredményre jutva vizsgálta.

Helyesen állapította meg, nem nyert bizonyítást az, hogy az alperes és a jogelőd a csatornahálózat kivitelezésére vonatkozóan szerződést kötött, erre bizonyítékot a felperesnek kellett volna előterjesztenie, figyelemmel alperes azon védekezésére, hogy a jogelődtől ezen munkavégzést sem szóban, sem írásban, sem ráutaló magatartással nem rendelte meg. Tekintettel arra, hogy felperes ekörbeni bizonyítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni, a jogelőd és az alperes közötti vállalkozási jogviszony létrejöttének a bizonyítottsága hiányában alperes vállalkozói díjtartozás jogcímén nem volt marasztalható.

A Ptk. 389. §-a és a 402. § (1) bekezdése szerint minősülő szerződést rögzítő, 1998 októberében kelt okirat alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a gerinccsatorna kivitelezése tárgyában az alperes és a fővállalkozó szerződött egymással, a teljesítésigazolási jegyzőkönyvekben a leigazolt többletteljesítés előzményeként az 1998. októberi megállapodásra utaltak vissza, mely a Ptk. 391. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban alvállalkozó igénybevételére jogosította a fővállalkozót.

Felperes keresetlevélben tett azon előadása, hogy a gerinccsatorna többlet kivitelezését jogelődje a fővállalkozó alvállalkozójaként végezte, alperes által nem volt érdemben vitatott – a fellebbezési ellenkérelméből kitűnően maga is ezt feltételezte – és függetlenül attól, hogy az alvállalkozási szerződés nem került elő, a jogviszony alvállalkozói jellegét a per egyéb adatai alátámasztották, így az alvállalkozói igénybevételre jogosító 1998. októberi vállalkozási szerződés, a 2004. július 27-én és 2005. január 11-én felvett teljesítésigazolási jegyzőkönyvek, azon tanúvallomása, hogy a fővállalkozó és jogelőd egymás alvállalkozójaként is tevékenykedett, az alpereshez per előtt intézett 2010. február 11-én kelt fizetési felszólítás, valamint a felszámolóbiztos perben beszerzett, 2016. január 18-i nyilatkozata, utóbbi két okirat a többlet gerinccsatorna kiépítését kifejezetten alvállalkozói jogviszony keretében állította.

Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy az alvállalkozói közreműködés az elvégzett munka után járó alvállalkozói díjra jogosítja az alvállalkozót, arra nem, hogy közvetlenül a megrendelővel lépjen fel a díjkövetelésével, a szerződési láncolat akkor sem kerülhető meg, ha a munkát igazoltan elvégző alvállalkozó az ezért neki járó díjhoz a fővállalkozótól – bármely okból – nem jut hozzá.

Ezen anyagi jogi jogelvből következően önmagában a jogelőd alvállalkozókénti eljárásának a bizonyítása sem adott alapot alperes vállalkozói díjtartozásban marasztalására; súlytalan azon fellebbezési érvelés, hogy felperesnek a Ptk. 201. § (1) bekezdése alapján az alperestől szükségképpen jár az elvégzett munka díja, a szolgáltatások visszerhességére vonatkozó főszabály ugyanis csak az adott jogviszony keretei között szolgáltatást igénybe vevő félre telepíti az ellenszolgáltatási kötelezettséget.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a felperes által ugyancsak hivatkozott engedményezés bizonyítatlanságára vont le következtetést. A Ptk. 328. § (1) bekezdése szerinti követelés átruházás ugyanis nem nyert bizonyítást, a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek a fővállalkozó részéről erre vonatkozó kifejezett nyilatkozatot nem tartalmaznak, ekként önmagában a jogelőd vállalkozói díjra jogosultkénti feltüntetése nem minősül, figyelemmel arra is, hogy a jogelőd részéről meghallgatott engedményezésre nem emlékezett és a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek kiállítása és aláírása során eljáró tanúk – sem, sem – egyike sem tudta megjelölni annak az okát, hogy a jogelőd mely okból került nevesítésre a 34.568.586 forint vállalkozói díj jogosultjaként. Eltérő jogi következtetés levonására fellebbezésben hivatkozott tanúvallomása sem ad alapot, mert a tanú nem vett részt a teljesítésigazolási jegyzőkönyvek kiállításában, csupán a részszámlázásban, azt határozottan állította, hogy a többlet gerinccsatorna kivitelezést a jogelőd

végezte, de arra nem tudott nyilatkozni, hogy milyen jogviszony alapján és csupán feltételezte, hogy volt szerződés az alperes és a jogelőd között, annak tartalmáról viszont nem volt ismerete, a jogelőd vállalkozói díjra jogosultságát a munka elvégzésének a tényére alapítva állította.

Az engedményezés megtörténtére vonatkozóan a jogelőd felszámolóbiztosa a 2016. január 18-án kelt nyilatkozatában előadást tett, közölve, hogy azt „a cég könyvei is alátámasztották”, ezen engedményesi előadás azonban nem nyert további igazolást, az állítólagosan engedményező fővállalkozótól származó nyilatkozat, bizonyíték a perben nem állt rendelkezésre.

Nem osztotta a Fővárosi Ítéltábla felperes azon fellebbezési érvelését sem, hogy a 2005. január 11-én kelt teljesítésigazolási jegyzőkönyv a 2004. július 27-i teljesítésigazolási jegyzőkönyvben rögzített tartozás elismerése, mely a bizonyítási terhet megfordította.

A Ptk. 242. §-ában szabályozott tartozáselismerés kötelelem megerősítő célzatú, a jogosulthoz intézett, címzett jognyilatkozat, mely a tartozás jogcímét nem változtatja meg. Ennek alapulvételével vizsgálva a hivatkozott okiratokban foglaltakat megállapítható, hogy azok teljesen azonos szövegezéssel – a perben eddig fel nem tárt okból – két különböző időpontban kerültek kiállításra, eltérés csupán az aláírás vonatkozásában és annyiban mutatkozik, hogy a 2004. július 27-i okiraton nem szerepel a fővállalkozó aláírása és bélyegzőlenyomata. Az okiratok a tartalmukat tekintve a többlet csatorna és gázvezeték építés megrendelői igazolását, az azért járó ellenérték rögzítését célozták, azzal, hogy a kivitelezővel történő külön megállapodás tárgya a fizetési ütemezés. A 2005. január 11-i okiratból a korábbi megerősítő célzat nem tűnik ki, s mivel felperes a fent kifejtettek szerint a követelését egyik jogcímen sem igazolta, a tartozáselismerésre hivatkozás sem eredményezhette alperes marasztalását.

A fellebbezésben foglaltaktól eltérően nem bír ügydöntő jelentőséggel azon körülmény, hogy alperes a jogelődi részszámlázás alapján részben teljesített és azt utóbb tartozatlan fizetés címén nem követelte vissza, az alperes pénztárosa és jegyzője által 2006. november 3-án készített feljegyzés ugyanis rögzíti a teljesítés tévességét, tanúvallomása, a polgármesteri munkakör átadása-átvétele körében kiállított okiratok egyértelműen azt igazolják, hogy a 34.568.586 forintos vállalkozói díjkövetelés jogosultjaként a fővállalkozót tartották nyilván és ezen tartozás kifizetése céljából kötött az alperes forrásfelhasználási megállapodást az ... Nyrt.-vel, a díjfizetés fővállalkozó felé történő elmaradása felperes perbeli fellépését nem alapozza meg.

Tekintettel arra, hogy a fellebbezésben előadottak sem eltérő tényállást, sem eltérő jogi következtetés levonására nem adtak alapot, a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helytálló ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre, ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest pervesztesként kötelezte az alperes másodfokú perköltsége megfizetésére, melyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdése alkalmazásával a jogorvoslati eljárásban kifejtett ügyvédi tevékenységhez igazodóan mérsékelte, 300.000 forint + áfa összegű jogi képviseleti munkadíjban határozott meg.

Budapest, 2017. július 4.

. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Levek Istvánné dr. s.k. előadó bíró

Dr. Felker ... s.k. bíró

